

Martin Drahovský (ÚHA Košice): Éra veľkých monofunkčných športových areálov je passé

Author: Ing. Miroslav Talavašek | Published: 15.10.2010

O zmenách v koncepciách a prístupoch k riešeniu tejto špecifickej domény práce architektov a urbanistov sme sa zhovárali s Ing. arch. Martinom Drahovským, hlavným architektom mesta Košice.

Zdá sa, akoby Košice v súčasnosti prechádzali renesanciou snáh o to, aby sa niekdajšie športové objekty dočkali svojho dokončenia. Na nedávnej diskusii Stavebného fóra ste prezentovali vývoj, akým prechádzal košický Všešportový areál od 70. rokov minulého storočia. Aké sú teraz vo všeobecnosti trendy v realizácii multifunkčných areálov určených pre široké vrstvy obyvateľstva?

Dnes už je úplne jasné, že výstavba veľkých športových monofunkčných areálov nie je možná. Ich fungovanie a ekonomická návratnosť si vyžadujú dôkladné zvažovanie. Aj preto sa športové areály na celom svete spájajú s plnením komerčných i ďalších funkcií. Hoci v Košiciach prešiel práve Všešportový areál takýmto veľmi dramatickým vývojom, stále si myslíme (a aj sa to darí), že jeho územie je potrebné zachovať pre najdôležitejšiu časť, teda futbalový štadión, a ďalšie nadväzné haly, ako je Hala Cassosport či iné športové plochy. Územie tak v spojení s iným multifunkčným využitím, napríklad s obchodnými centrami, ktoré plnia už aj funkciu zábavných centier (napríklad OC Optima má 7 veľkokapacitných kinosál), môže byť prínosom. Samozrejme, pre športovú funkciu musíme v územných plánoch nechať dostatočne veľké plochy a potom vytvoriť možnosti prepojenia pre tréningové ihriská a ďalšie blízke rekreačné zóny, ktoré sú v spojení so športom veľmi potrebné.

V zahraničí sa však viac ako budovanie nových preferuje rekonštrukcia, revitalizácia, rozširovanie či zväčšovanie kapacity starších, už roky jestvujúcich areálov. Je to tak aj u nás?

Tie areály boli v minulosti kvalitne založené. Mali veľmi dobré dopravné napojenie na centrá miest či mestských častí. Jedným zo súčasných príkladov je štúdia Národného športového centra v Žiline, ktorá s ním uvažuje na mieste veľkej športovej haly, v blízkosti 50-metrového krytého bazéna a ďalších objektov. Je teda len samozrejmé, že takéto veľkokapacitné zariadenia, hoci v istom štádiu musia prejsť rekonštrukciou, sa dnes - z hľadiska nákladovosti - nemôžu stavať úplne nové. Treba využiť fakt, že už existujú, že majú plochy vlastné i pre statickú dopravu, a revitalizovať a doplniť ich. Tento trend je správny a celkom reálny. Nehovoriac o tom, že ide o už „zažité“ športové zariadenia, takže verejnosť ich veľmi ľahko akceptuje. V Košiciach, v rámci projektu Európskeho hlavného mesta kultúry 2013, sa tak plánuje rekonštrukcia bývalej mestskej krytej plavárne vybudovanej na prelome 50. a 60. rokov na novú funkciu.

Čo však v prípadoch, keď ide o miesto, kde by rozšírenie kapacity zariadenia spôsobilo problémy v susediacej obytnej časti? Najmä z hľadiska problémov s dopravnou infraštruktúrou, statickou dopravou, ale aj s už reálnym „nárazovým“ zahlcovaním okolitých mestských komunikácií?

Týka sa to najmä veľkých športových stánkov, akoby národných športových centier, ktoré v našom prípade predstavujú skôr rekonštrukciu bývalých menších štadiónov. Spomínaný problém zahlcovania je, žiaľ, nepriaznivou realitou a myslím si, že Slovensko nevyužilo „hodenú rukavicu“ vo forme príležitosti, ku ktorej sa dostalo organizovaním hokejových majstrovstiev sveta. Namiesto výstavby nových, pekných športových štadiónov rieši situáciu rekonštrukciou existujúcich. Košice si prešli svoju „cestu očistcom“, keď rekonštruovali bývalý Zimný štadión Ladislava Trojáka na Steel Arénu. Trvalo to dlho a prekonávali sa problémy statickej i dynamickej dopravy. Tie budú v centre mesta pretrvávať aj ďalej a budú čoraz väčšie. To, že sa Bratislava vydala podobnou cestou, je pre mňa veľkým prekvapením. No je to jej rozhodnutie! Myslím si ale, že Košice aj Bratislava majú oveľa lepšie priestory na dobre prístupných dopravných osiach na to, aby tam umiestnili dobré, kvalitné štadióny. Rekonštrukcia je vhodnejšia v spojitosti so vznikom mestských štadiónov. Ale pre štadióny nadregionálneho charakteru treba hľadať novšie plochy. V roku 1972 bola letná olympiáda v Mníchove. Pri tej príležitosti Nemci vystavali nádherný areál aj so štadiónmi. Napriek tomu Allianz-Aréna vznikla na severe Mníchova, je v závere železničnej rýchlodráhy S-Bahnu, pri Nord Kreuzi a je zrejme, že sa využíva veľmi intenzívne.

Aký je prístup architektov a urbanistov k voľbe spôsobu využitia konkrétneho športového či multifunkčného objektu z hľadiska jeho budúcej ekonomickej efektivity? Dokážu svojimi návrhmi ovplyvniť aj jeho finančnú návratnosť?

V tomto existujú najmä tlaky na nás, aby sme uvoľnili plochy rezervované pre šport na iné, komerčné účely. My sme skôr tí, čo sa snažia sklbiť jednu i druhú funkciu. V spolupráci s kolegami zo Slovenska či Čiech organizujeme urbanistické štúdie alebo malé súťaže v dialógu s budúcim užívateľom tak, aby sa v maximálnej možnej miere zohľadnili požiadavky oboch funkcií. Musím tiež povedať, že návrhy, ktoré vyšli z architektonických kancelárií a vyzerali mierne futuristicky, sa po dlhšom období stávajú často úplne reálne! Hoci ich investori najprv odmietali, zrazu sa k nim vracajú a hodnotia ich kladné stránky.

Súčasnost' záujmu investorov o tento druh stavieb príliš nepraje. Prejavuje sa to aj v tlaku na zužitkovanie nevyužívaných, pôvodne na šport vyčlenených území?

Myslím si, že dnes - na rozdiel od minulosti - začína záujem investorov o športové stavby narastať. Hlavne na Slovensku. Po revolúcii bol u nás nedostatok kvalitných administratívnych priestorov, bytové domy bolo treba buď revitalizovať alebo postaviť nové a vo vyššej kvalite. Sektor športu bol však „zabudnutý“. Dnes však už na celom svete finančné prostriedky čoraz viac smerujú do športu, do umenia, kreativity. Je len prirodzené, že investori sa začínajú orientovať na spojenie tejto sféry s komerčnejšími aktivitami. Domnievam sa, že je to vcelku legitímne a som rád, že nachádzame investorov nielen na veľké štadióny či podobné celky, ale aj na menšie komplexy. Ide o podstatne menšie areály pre verejnosť, ktoré navyše dostávajú už aj kultúrnu architektonickú podobu a využívajú pritom územia, dlhé obdobie nevyužívané. Napríklad v blízkosti škôl či v podobných lokalitách.

Obrázky - MfK Košice (1), fotokosice.eu (2,3), worlds-luxury-guide.com (4), preference.prazsketramvaje.cz (5)

1. Košice: projekt futbalového štadióna vo Všešportovom areáli
2. Košice: stará Mestská plaváreň
3. Zimný štadión Ladislava Trojáka pred rekonštrukciou na Steel Arénu Košice
4. Mníchov: ALLIANZ Aréna - pohľad do interiéru olympijského štadióna
5. Mníchov: S-Bahn s časťou olympijského areálu

